

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panegyricvs, Die Natali Academiae Theodorianae
Paderbornensis, Reuerendissimo, atq[ue] Illustrissimo
Principi, ac Domino, Theodoro, Episcopo Ecclesiae
Paderbornensis, S. R. I. Principi, Fvndatori Eivs ...**

Horrion, Johann

Paderbornæ, 1616

Capvt III. Ante & post Academias conditas, è Vvestphalia egregios
sapientiae Magistros prodijse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14243

gente præsertim admodum nuper CHRISTO conciliata perhonorificum fuisset) verùm in VVestphalia quoddam Orientalium Oratorum seminarium instituendum putauit. Itaq; ijs tabulis, quibus primam in VVestphalia Episcopalem Ecclesiam Osnaburgi collocat, diligenter sanxit ne vnquam in ea Latinarum, Græcarumq; litterarum studia intermitterentur, quòd inde, conciliatis aliquando nuptijs, potissimum sibi placeret, quandocumq; ex vsu, & dignitate Reip. foret, legatum in Orientem decernere. Quare prudentissimus Imperator satis ostendit, quid iam tum sibi de VVestphalorum ingenijs polliceretur, quos primùm efflorescentes arbitraretur, in luce ipsius facundia, omnisq; liberalis scientiæ inuentricis Græciæ, ijs ipsis artibus, quas illa maxime venditare solet, totius Occidentalis imperij dignitatem tueri, & illustrare posse. Neque verò Carolum fefellit opinio. quanquam enim illud eius de nuptijs consilium Græcorum leuitate non processit, non tamen ideo destiterunt vnquam nostri homines vsq; eò præstanti labore ad summam eruditionis gloriam enitendum, quorum gratia Carolus illustre linguarum gymnasium condiderat, subtiliorum quoq; disciplinarum publicam sedem aliquando mererentur.

[Krantzi⁹
Metrop.
l. i. c. 2.]

C A P V T III.

Ante, & post Academias conditas è VVestphalia egregios sapientiæ magistros prodijisse.

ID quàm mat urè sint promeriti vel ex hoc licet intelligi, quòd cum cæteras ferè gentes, cum primùm ad Christiana sacra, ciuilemque cultum traducuntur, complures annos exterorum magistrorum disci-

plina ante formari necesse sit, & perpoliri, quam ex ijs vlli ad ceteros docendos idonei possint existere, tamen huius tanta fuit soli benignitas, vt simul coli coeperit, simul sapientissimos antistites proferre. Quid enim Hatumaro, quid Badurado huius Ecclesiae primis Episcopis earum artium defuit, quae in laudatissimis populorum magistris praedicari solent? At hos ex eorum numero fuisse accepimus, quos gente perdomita Carolus obsides acceperat. Ab his acceptam pietatis litterarumque gloriam plurimi, quorum memoria Ecclesiarum, coenobiorumque litteris consecrata est, non modo propagarunt ad posteros, verum etiam in longinquas & barbaras gentes incredibili labore sparserunt. Neque enim ignorare potes, Princeps Illustrissime, VVestphaliae primaria Collegia, ac coenobia, atque inprimis finitimam terris tuis Corbeiam, eorum prope omnium fuisse gymnasium, qui vltiorem Saxoniam, Vandaliam, Daniam primis Christianae fidei praecipis & bonis artibus imbuerunt. Hinc enim Ansgarius, Rembertus, Adalgarius, Vnno, Sigebertus, alijque viri immortalitate dignissimi prodierunt, qui morum sanctimoniae, & scientiae copijs, quicquid inter Visurgim, & vltimos Borealis oceanus sinus terrarum iacet, impleuerunt. Neque vetustis modo illis temporibus tales VVestphalia viros pariebat, verum etiam ante annos circiter trecetos, cum nobilissimus equester ordo digna suis natalibus, suaque animi magnitudine in Liuoniam expeditione suscepta, populos ad eam diem a CHRISTI sacris auersos debellare, & subiugare decreuisset, vna cum ijs multi indidem pij, eruditiq; homines sunt profecti, qui quos illi armis vincerent, ipsi religione, & humanitate excolerent. Cuius rei, vt historiarum monumenta deessent, testes esse possunt nobiles, & locupletes Liuoniae Ecclesiae, quae se ad nostram vsque memoriam

[Adamus
Brem.
Chronica
Corbeien
sa.]

moriam VVestphalis ferè præfulibus regendas dedide-
 runt. quippe visum est illis æquum esse, vt illi Ecclesia-
 rum opibus fruerentur, quorum eas maiores suo labore,
 doctrina, præclarisq; exemplis instituissent. Huiusmodi
 hominum incredibile dictu est, quantam copiam aluerit
 VVestphalia, cum in Ecclesiæ Collegijs, religiosisque do-
 mibus omnis Christiane viuendi, recte sentiendi, atque di-
 cendi ratio traderetur. Sed cum in ijs domicilijs ij fere
 soli formarentur, qui sanctioris vitæ genus inire statuis-
 sent, perspicuum est non perinde ad multos eius discipline
 fructum permanasse, atque si nostrarum Academiarum,
 more, omnibus honestarum artium amantibus adolescen-
 tibus promiscuè patuissent. Verùm hoc incommodum,
 ijs temporibus fuit VVestphaliæ cum pluribus regionibus
 commune. At postquam Principum beneficio ea gy-
 mnasiorum publicorum forma, quæ hodie est in vsu, tan-
 dem increbuit, proprium eius malum fuit, in tanta præ-
 stantium ingeniorum vbertate Academia carere. Quan-
 quam VVestphaliæ Academia defuit, Academijs VVest-
 phali nunquam defuerunt. Si enim ea quæ in Germania
 & antiquitate, & celebritate nominis cæteris antecellunt,
 eorum imagines recenseant quorum sunt ingenijs, & la-
 boribus plurimum exculta, reperient ab ipsis incunabulis
 plurimum sibi splendoris à VVestphalis accessisse. Certè,
 vt alios præteream, cum paucas etiam Academias haberet
 Germania, ad Concilium Constantiense, quo constat de-
 lectum eruditorum hominum florem conuenisse, a dua-
 bus primarijs duo VVestphali viri eruditione & auctori-
 tate præstantes publicè communi consensu missi memoran-
 tur. Aderat è Colonia Agrippinensi Theodoricus de [Scfs. 13]
 Monasterio Theologiae Doctor qui & verba in conuentu
 habuit ad Patres, & in eorum numerum est allectus, qui in-
 pesti-

pestilentem Ioannis Hussi doctrinam Concilii auctoritate, anquirent. Aderat ex Heidelbergensi gymnasio Conradus de Sufato & ipse Theologiae Doctor, atq; apud Ludouicum Comitem Palatinum graciosus in paucis, qui voluntate totius Concilij ad Petrum cognomento de Luna, qui se Benedictum XIII. ferebat, in ordinem redigendum, in vltimam Hispaniam, inter alios, legatus est profectus. Erfurtum verò inter præcipua sua lumina commemorat Godeschalcum Grefemundum Meschedensem clarum, inprimis rerum diuinarum scientia, cuius germanus eodem tempore Moguntiaci Medicus ac Philosophus habebatur eximius Theodoricus. Sed huius famam in eadem Academia filius obscurauit, & ipse Theodoricus, quem Erasmus alicubi hominem appellat ab ipsa natura ad humanitatem, ad bonas litteras, ad eloquentiam illam verè Atticam, sculptum ac factum. Sed quid necesse est omnium Academiarum tabularia excutere, cum sat multa à VVestphalis relicta teneamus in eorum libris eximiæ litteraturæ documenta, è quibus cognosci liceat, quantum viui Doctorum exedras ornauerint, quorum tanto intervallo, defunctorum lucubrationes, legentium & laudibus & profectu celebrantur? Ac recentibus quidem Academicis cum vigeret etiam illud minus comptum, & amœnum, subtile tamen, & argutum disputandi scribendique genus, Theologiam, vt de ea præcipuè loquamur, scriptis illustrarunt, præter Sufatensem, & Meschedensem, de quibus memini, Henricus de Cœsueldia, VVernerus Rollevincius, Henricus de Heruordia, Hermannus de Soldis Osabrugensis, Hermannus in Campo, Henricus de VVerlis, & alij complures, quorum extant plena eruditionis, vt ijs temporibus, ingenij monumenta.

CAPVT